

Київський університет імені Бориса Грінченка

НАКАЗ

« 17 » 11 2020

№ 728

*Про затвердження та введення в дію
Положення про порядок проведення
навчання і перевірки знань з питань
охорони праці та Тематичного плану
і програми навчання працівників
Університету*

Відповідно до Закону України «Про охорону праці», Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05) зі змінами,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (Додаток 1).
2. Затвердити Тематичний план і програму навчання працівників Університету з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (Додаток 2).
3. Наказ «Про затвердження та введення в дію Положень про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та про Службу охорони праці» від 30.12.2016 р. №730 вважати таким, що втратив чинність.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на інженера з охорони праці (С. Коваль).

Ректор

Віктор ОГНЕВ'ЮК

**Виконавчий орган Київської міської ради(Київська міська державна
адміністрація)
Київський університет імені Бориса Грінченка**

**ПОЛОЖЕННЯ
про порядок проведення навчання і перевірки
знань з питань охорони праці**

Київ-2020

Додаток № 1

До наказу від «17» 11 2020

№ 428

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці у Київському університеті імені Бориса Грінченка

1. Загальні положення

1.1. Це Положення встановлює порядок навчання та перевірки знань з питань охорони праці посадових осіб та інших працівників Університету у процесі трудової діяльності, а також здобувачів освіти Університету під час освітнього процесу і розроблене на основі Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05 зі змінами)(далі-Положення).

1.2. Це Положення спрямоване на реалізацію системи безперервного навчання з питань охорони праці посадових осіб та інших працівників, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварій.

1.3. Вимоги цього Положення є обов'язковими для виконання учасниками освітнього процесу, іншими працівниками Університету.

1.4. В Університеті один раз на 3 роки видається наказ про проведення навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці.

1.5. Університет для проведення навчання з питань охорони праці керівників своїх структурних підрозділів та працівників інших суб'єктів господарювання, надає територіальному органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах промислової безпеки, охорони праці (далі-Держпраці), декларацію відповідності своєї матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки.

2. Навчання з питань охорони праці студентів, слухачів в Університеті.

2.1. Навчання здобувачів освіти з питань охорони праці в Університеті, а саме навчальних дисциплін «основи охорони праці» та «охорона праці в галузі», проводиться за типовими навчальними планами і програмами з цих навчальних дисциплін, які затверджуються Міністерством освіти і науки України за погодженням із Держпраці.

2.2. Вивчення нормативних дисциплін з охорони праці в Університеті здійснюється відповідно до стандартів вищої освіти, затверджених у встановленому законодавством порядку.

2.3 Зміст та обсяг предмета «охорона праці» для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників, які залучаються до виконання робіт підвищеної небезпеки, визначаються типовим навчальним планом і типовою навчальною програмою з предмета «охорона праці», що затверджуються МОН та погоджуються Держпраці. При цьому теоретична частина предмета «охорона праці» вивчається обсягом не менше 30 годин, а під час перепідготовки та підвищення кваліфікації-не менше 15 годин. Специфічні питання охорони праці для конкретних професій мають вивчатися в курсах спеціальних та загально технічних дисциплін-з метою поєднання технологічної підготовки з підготовкою з охорони праці, а робочі навчальні програми цих дисциплін повинні включати відповідні питання безпеки праці.

Теоретична частина предмета «охорона праці» під час професійної підготовки працівників для виконання робіт, які не належать до переліку робіт з підвищеною небезпекою, вивчається в обсязі не менше 10 годин, а під час перепідготовки та підвищення кваліфікації-не менше 8 годин.

Обсяг годин предмету «охорона праці» не може зменшуватись під час розробки робочих навчальних планів і програм.

3. Організація навчання і перевірки знань працівників з питань охорони праці в Університеті

3.1. Працівники Університету під час прийняття на роботу і в процесі роботи, а також здобувачі освіти під час трудового і освітнього процесу проходять в Університеті за рахунок роботодавця інструктажі, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки в разі виникнення аварії.

3.2. Навчання з питань охорони праці в частині організації навчального процесу (матеріально-технічне забезпечення, формування навчальних груп, розробка навчально-тематичних планів і програм, форм навчальної документації та порядок їх ведення тощо) здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

3.3. Навчання з питань охорони праці може проводитись як традиційними методами, так і з використанням сучасних видів навчання: аудіовізуальних, комп'ютерних навчально-контрольних систем, комп'ютерних тренажерів.

3.4. Перевірка знань працівників Університету з питань охорони праці проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, пожежної, радіаційної безпеки тощо, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

3.5. Перевірка знань працівників з питань охорони праці в Університеті здійснюється комісією з перевірки знань з питань охорони праці (далі-Комісія), склад якої затверджується наказом ректора. Головою комісії призначається проректор з організаційних питань та АГР, до обов'язків якого входить організація роботи з охорони праці. До складу комісії входить голова первинної профспілкової організації(за згодою) і інженер з охорони праці.

Комісія вважається правочинною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб.

3.6. Усі члени комісії у порядку, установленому цим Положенням, повинні пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці.

3.7. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці працівників складається членами комісії та затверджується ректором.

3.8. Формою перевірки знань з питань охорони праці працівників є тестування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів(авто екзаменатори, модульні тести тощо) залік або іспит- за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування.

Тестування, залік або іспит можуть проводитись у формі дистанційної перевірки знань. Дистанційна перевірка знань здійснюється за умови забезпечення візуальної аутентифікації того, хто проходить перевірку знань з питань охорони праці та особистої присутності членів комісії з перевірки знань з питань охорони праці. Дистанційна перевірка знань реалізується шляхом передачі відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному режимі.

3.9. Результат перевірки знань з питань охорони оформляються протоколом засідання комісії з перевірки знань з питань охорони праці (додаток 1).

3.10. Працівникам, які проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці в Університеті, видача посвідчень є обов'язковою лише тим, хто виконує роботи підвищеної небезпеки.

3.11. При незадовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці, працівники протягом одного місяця повинні пройти повторне навчання і перевірку знань.

3.12. Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці.

3.13. Організаційне забезпечення роботи комісії (організація проведення перевірки знань з питань охорони праці, оформлення, облік і зберігання протоколів перевірки знань, оформлення і облік посвідчень про перевірку знань з питань охорони праці) покладається на інженера з охорони праці Університету. Термін зберігання протоколів перевірки знань з питань охорони праці не менше 5 років.

3.14. Відповідальність за організацію і здійснення інструктажів, навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці покладається інженера з охорони праці Університету.

4. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб Університету

4.1. Перелік посадових осіб Університету, які проходять навчання та перевірку знань з питань охорони праці (додаток 2), під час прийняття на роботу і періодично, один раз на 3 роки, навчаються згідно з Типовим тематичним планом і програмою навчання з питань охорони праці посадових осіб (додаток 3).

4.2. Ректор, проректор з організаційних питань та АГР, голова первинної профспілкової організації, інженер з охорони праці (члени комісії з перевірки знань з питань охорони праці) проходять навчання у галузевому навчальному центрі Міністерства освіти і науки України.

5. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці

5.1. Працівники Університету, під час прийняття на роботу та періодично, проходять інструктажі з питань охорони праці, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих.

5.2. За характером і часом проведення інструктажі з питань охорони праці (далі-Інструктажі) поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.

5.3. Вступний інструктаж проводиться:

- з усіма працівниками, які приймаються на постійну або тимчасову роботу незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;
- з працівниками інших організацій, які прибули до Університету і беруть безпосередню участь у освітньому та виробничому процесі або виконують інші роботи для Університету.

Вступний інструктаж проводиться інженером з охорони праці, який пройшов навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

Вступний інструктаж проводиться за програмою, розробленою службою охорони праці. Програма та тривалість інструктажу затверджуються ректором Університету.

Запис про проведення вступного інструктажу для осіб, які приймаються на роботу відповідно до наказу, робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці, який зберігається службою охорони праці або працівником, що відповідає за проведення вступного інструктажу, а також у наказі про прийняття працівника на роботу.

5.4. Первинний інструктаж проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- новоприйнятим (постійно чи тимчасово) до Університету;
- який переводиться з одного структурного підрозділу Університету до іншого;
- який виконуватиме нову для нього роботу;
- відрядженим працівником іншого закладу, який бере безпосередню участь у освітньому або виробничому процесі
- Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за чинними в Університеті інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

5.5 . Повторний інструктаж з охорони праці проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником або з групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться на роботах з підвищеною небезпекою - 1 раз на 3 місяці, для решти робіт - 1 раз на 6 місяців.

5.6. Позаплановий інструктаж проводиться з працівниками на робочому місці або в кабінеті охорони праці:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;
 - при порушеннях працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;
 - при перерві в роботі виконавця більше ніж на 30 календарних днів - для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт - понад 60 днів.
- Позаплановий інструктаж із здобувачами освіти проводиться під час проведення освітнього процесу при порушенні ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж тощо.

Позаплановий інструктаж може проводитись індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

5.7. Цільовий інструктаж з охорони праці проводиться:

- при ліквідації аварії або стихійного лиха;

- при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

5.8. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі проводить безпосередній керівник (начальник структурного підрозділу, його заступник).

5.9. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі з охорони праці завершуються перевіркою знань у вигляді усного опитування або за допомогою технічних засобів, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці, особою, яка проводила інструктаж.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового інструктажів протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторна перевірка знань.

При незадовільних результатах перевірки знань після цільового інструктажу допуск до виконання робіт не надається. Повторна перевірка знань при цьому не дозволяється.

5.10. Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів працівників, студентів на виробництві та їх допуск до роботи особа, яка проводила інструктаж, уносить запис до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці. Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

У разі виконання робіт, що потребують оформлення наряду-допуску, цільовий інструктаж реєструється в цьому наряді-допуску, а в журналі реєстрації інструктажів не обов'язково.

5.11. Перелік професій та посад працівників, які звільняються від повторного інструктажу, затверджується ректором.

5.12. Інструктажі з охорони праці із здобувачами освіти, що проводяться під час освітнього процесу в Університеті, проводять викладачі або куратори груп.

Реєстрація таких інструктажів проводиться:

- вступний - у журналі обліку навчальних (навчально-виробничих) занять на окремій сторінці;
- первинний на робочому місці в кожному кабінеті, лабораторії, де проводиться трудове або професійне навчання в журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти;

5.13. Порядок проведення, тематика та організація проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти, працівників визначаються розділом 8 Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001 N 563 (з0969-01), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.11.2001 за N 969/6160.

5.14. Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до Університету здобувача освіти проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності кураторами груп відповідно до наказу ректора.

Запис про вступний інструктаж робиться в Відомості про вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності студентів (додаток 3). Відомості повинні бути пронумеровані, прошнуровані, скріплені печаткою структурного підрозділу і зберігатися в навчальних відділах.

5.15. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться на початку навчального року перед початком занять у кожному кабінеті, лабораторії, спортзалі тощо, перед початком зимових канікул, наприкінці навчального року, перед початком літніх канікул, а також за межами Університету, де освітній процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів.

Первинний інструктаж проводять куратори груп, викладачі, тренери, керівники гуртків тощо.

Запис про проведення первинного інструктажу робиться в окремому журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти, який зберігається в кожному кабінеті, лабораторії, спортзалі та іншому робочому місці.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності також проводиться перед виконанням кожного завдання, пов'язаного з використанням різних матеріалів, приладів, на початку заняття, лабораторної, практичної роботи тощо.

Первинний інструктаж, який проводиться перед початком кожного практичного заняття (практичної, лабораторної роботи тощо), реєструється в журналі обліку навчальних занять, виробничого навчання на сторінці предмета в розділі про запис змісту заняття. Здобувачі освіти, які інструктуються, не розписуються про такий інструктаж.

5.16. Позаплановий інструктаж із здобувачами освіти проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що може призвести чи призвело до травм, аварій, пожеж тощо, при зміні умов виконання навчальних завдань (лабораторних робіт, виробничої практики, професійної підготовки тощо), у разі нещасних випадків за межами Університету.

5.17. Цільовий інструктаж проводиться із здобувачами освіти Університету в разі організації позанавчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо), під час проведення громадських, позанавчальних робіт (прибирання територій, приміщень).

Реєстрація проведення цільового інструктажу здійснюється у журналі реєстрації інструктажів.

Інженер з охорони праці

Сергій КОВАЛЬ

ЗРАЗОК ЗАПОВНЕННЯ

Додаток 1

Виконавчий орган Київської міської ради(Київська міська
державна адміністрація)
Київський університет імені Бориса Грінченка

ПРОТОКОЛ N _____

засідання комісії з перевірки знань працівників
з питань охорони праці

_____ (назва структурного підрозділу)

"__" _____ 20__ р.

м.Київ

Комісія у складі:

Голова: Керівник підрозділу;

члени комісії: Заступник керівника підрозділу(який пройшов
навчання перевірку знань в учбовому комбінаті);

Сергій КОВАЛЬ – інженер з охорони праці.

створена на підставі наказу від 23 жовтня 2020 р. № 660,
перевірила знання

Законів України: «Про охорону праці», «Про вищу освіту», «Про
дорожній рух», «Кодексу цивільного захисту України», «Про
використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», «Правил пожежної
безпеки України»

№п /п	Прізвище, імя, по батькові	Посада, професія,	Місце роботи , структурний підрозділ	Знає (не знає)	Примітка

Голова комісії

_____ (підпис)

Члени комісії:

_____ (підпис)

М.П.

_____ (підпис)

Перелік

керівників структурних підрозділів та їх заступників Київського університету імені Бориса Грінченка, які підлягають навчанню та перевірці знань з питань охорони праці один раз на 3 роки

1. Проректор з організаційних питань та АГР.
2. Головний інженер РБВ.
6. Директор Інституту філології.
7. Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Інституту філології.
8. Директор Інституту журналістики.
9. Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Інституту журналістики.
10. Директор Інституту людини.
11. Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Інституту людини.
12. Директор Інституту післядипломної освіти.
13. Заступник директора з навчально-методичної роботи Інституту післядипломної освіти.
14. Директор Інституту мистецтв.
15. Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Інституту мистецтв.
16. Директор Педагогічного інституту.
17. Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Педагогічного інституту.
18. Директор ФК «Універсум».
19. Заступник директора з навчально-методичної роботи ФК «Універсум».
20. Заступник директора з адміністративно-господарської роботи ФК «Універсум».
21. Декан Факультету права та міжнародних відносин.
22. Заступник декана з науково – педагогічної та соціально – гуманітарної роботи Факультету права та міжнародних відносин.
23. Декан Історико-філософського факультету.
24. Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Історико-філософського факультету.
25. Декан Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту.
26. Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту.
27. Декан Факультету інформаційних технологій та управління.
28. Заступник декана науково-методичної та навчальної роботи Факультету інформаційних технологій та управління.

Додаток 2

До наказу від «17» 11 2020

№ 428

Тематичний план і програма навчання працівників Київського університету імені Бориса Грінченка з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Тематичний план

- Тема 1. Законодавство України про охорону праці.
- Тема 2. Законодавство України з питань безпеки життєдіяльності.
- Тема 3. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в установах та закладах освіти.
- Тема 4. Вибухонебезпека і вибухозахист.
- Тема 5. Електробезпека.
- Тема 6. Пожежна безпека.
- Тема 7. Техногенна безпека.
- Тема 8. Радіаційна безпека.
- Тема 9. Безпека дорожнього руху.
- Тема 10. Цивільний захист. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.
- Тема 11. Гігієна праці. Медичні огляди. Профілактика професійних отруень і захворювань.
- Тема 12. Профілактика травматизму невиробничого характеру. Травматизм у побуті.
- Тема 13. Психологія безпеки життєдіяльності.
- Тема 14. Охорона навколишнього середовища. Біологічна та екологічна безпека.
- Управління роботами з профілактики та ліквідації аварій.
- Тема 15. Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку.

Програма

Тема 1. Законодавство України про охорону праці

Основні положення Закону України «Про охорону праці». Поняття охорони праці. Соціально-економічне значення охорони праці. Основні законодавчі акти з охорони праці, безпеки життєдіяльності. Закон України «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Кодекс законів про працю України та прийняті відповідно до них нормативно-правові акти.

Основні принципи державної політики в галузі охорони праці.

Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору та під час роботи на підприємстві. Права працівників на пільги та компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Управління охороною праці. Обов'язки роботодавця щодо створення умов праці відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці. Обов'язки працівника щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці. Аудит охорони праці.

Служба охорони праці. Положення про службу, основні завдання, функціональні обов'язки та права. Комісія з питань охорони праці підприємства: порядок створення, обов'язки та права комісії.

Навчання з питань охорони праці. Типове положення, яке встановлює порядок і види навчання та інструктажів, форми перевірки знань з питань охорони праці працівників та посадових осіб. Перелік посад посадових осіб, які до початку виконання своїх обов'язків і періодично один раз на 3 роки проходять навчання з питань охорони праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою. Перелік робіт, де є потреба в професійному доборі. Фінансування охорони праці роботодавцем. Інші джерела фінансування охорони праці. Перелік заходів і засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включається до валових витрат юридичної чи фізичної особи, яка відповідно до законодавства використовує найману працю.

Навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в установах та закладах освіти, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України. Положення, яке встановлює порядок і види навчання та інструктажів, форми перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників, посадових осіб та здобувачів освіти.

Дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Порядок допуску в експлуатацію придбаних за кордоном технологічних процесів, машин, механізмів, устаткування тощо. Порядок прийняття в експлуатацію нових і реконструйованих виробничих об'єктів.

Основні вимоги Положення про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.

Інформація та звітність про стан охорони праці. Добровільні об'єднання громадян з охорони праці.

Стимулювання охорони праці. Заохочення працівників за активну участь зі створення безпечних та нешкідливих умов праці. Застосування при розрахунках страхових внесків до Фонду соціального страхування України (далі-Фонд) знижок та надбавок для кожного підприємства.

Відшкодування підприємствам, громадянам і державі збитків, завданих порушенням вимог охорони праці.

Нормативно-правові акти з охорони праці, безпеки життєдіяльності. Опрацювання, прийняття та скасування нормативно-правових актів, тимчасове припинення їх чинності. Акти підприємства з охорони праці. Забезпечення працівників нормативно-правовими актами з охорони праці.

Державне управління охороною праці. Органи державного управління. Компетенція Кабінету Міністрів України в галузі охорони праці. Повноваження міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в галузі охорони праці, і, зокрема, Держпраці. Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці. Повноваження об'єднань підприємств з цих питань.

Організація наукових досліджень з проблем охорони праці. Державний нагляд за охороною праці.

Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці. Повноваження і права профспілок у цій сфері. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці.

Штрафні санкції до юридичних чи фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, до посадових осіб та працівників за порушення вимог щодо охорони праці. Відповідальність за порушення законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці, за створення перешкод у діяльності посадових осіб органів державного управління охороною праці і представників професійних спілок.

Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Основні положення Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»: Завдання страхування та сфера дії закону, основні принципи страхування; управління страхуванням. Обов'язки Фонду: відшкодування шкоди, заподіяної застрахованому ушкодженням його здоров'я, відшкодування моральної шкоди, профілактична діяльність Фонду, направлена на усунення загрози здоров'ю працівників, викликані умовами праці; фінансування страхування від нещасних випадків.

Закон України «Про колективні договори і угоди». Регулювання питань охорони праці в колективному договорі. Комплексні заходи щодо досягнення встановлених норм безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійного захворювання, аваріям і пожежам.

Тривалість робочого часу працівників. Скорочена тривалість робочого часу. Заборона роботи в нічний час. Обмеження понаднормованих робіт. Заборона залучення до понаднормованих робіт.

Праця жінок. Роботи, на яких забороняється застосування праці жінок. Обмеження праці жінок на роботах у нічний час. Гарантії при прийнятті на роботу і заборона звільнення вагітних жінок та жінок, які мають дітей.

Праця інвалідів. Порядок навчання, перекваліфікації та працевлаштування інвалідів відповідно до медичних рекомендацій. Умови використання їх праці у нічний час та на понаднормованих роботах.

Праця молоді. Права неповнолітніх у трудових відносинах. Вік, з якого допускається прийняття на роботу. Роботи, на яких забороняється застосування праці осіб, молодших за вісімнадцять років. Медичні огляди.

Індивідуальні трудові спори. Органи, що розглядають трудові спори. Терміни звернення до комісії з трудових спорів та порядок прийняття заяв. Порядок і терміни розгляду трудових спорів.

Тема 2. Законодавство України з питань безпеки життєдіяльності.

Основні положення Кодекс цивільного захисту України, законів України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про використання ядерної енергії та радіаційної безпеки», «Про дорожній рух» та взаємозв'язок з іншими законами України.

Суб'єкти забезпечення та основні принципи здійснення цивільного захисту. Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Повноваження органів, виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, завдання та обов'язки суб'єктів господарювання, права та обов'язки громадян України у сфері цивільного захисту. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення заходів цивільного захисту. Додаткові функції суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Планування діяльності єдиної державної системи цивільного захисту. Облік надзвичайних ситуацій. Аварійно-рятувальне обслуговування суб'єктів господарювання і територій. Надання платних послуг аварійно-рятувальними службами.

Контроль у сфері цивільного захисту. Відповідальність за порушення законодавства у сфері цивільного захисту.

Законодавство України про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення. Права та обов'язки громадян, підприємств, установ і організацій щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя. Державне регулювання і вимоги щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Системи формування здоров'я. Проблеми здоров'я в житті людини. Здоровий спосіб життя. Фактори, що забезпечують стабільність здоров'я людини.

Безпека харчування. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба), її завдання і права.

Реалізація державної політики у сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, карантину та захисту рослин, санітарного законодавства, попередження та зменшення вживання тютюнових виробів та їх шкідливого впливу на здоров'я населення, державного контролю за додержанням законодавства про захист споживачів і реклами в цій сфері.

Основні принципи охорони навколишнього природного середовища. Екологічні права та обов'язки громадян України. Повноваження органів управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.

Спостереження, прогнозування, облік та інформування в галузі навколишнього природного середовища. Заходи щодо забезпечення екологічної безпеки. Надзвичайні екологічні ситуації.

Відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Основні завдання ядерного законодавства. Основні принципи радіаційного захисту. Основні принципи державної політики у сфері використання ядерної енергії та радіаційного захисту.

Права громадян та їх об'єднань на одержання інформації у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки. Компенсація органів влади та управління у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки. Державне регулювання безпеки використання ядерної енергії.

Особливий режим території у місцях розташування ядерних установок та об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами.

Відповідальність за порушення законодавства у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки.

Загальні положення, терміни та визначення Закону України «Про дорожній рух». Державне управління у сфері дорожнього руху, Компетенція Кабінету міністрів України, органів влади автономної республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та об'єднань громадян у сфері дорожнього руху.

Права та обов'язки учасників дорожнього руху. Основні положення щодо допуску до керування транспортними засобами. Медичне забезпечення безпеки дорожнього руху. Контроль у сфері дорожнього руху.

Відповідальність за порушення законодавства про дорожній рух.

Безпека в умовах кримінальної злочинності та тероризму. Безпека в натовпі. Особиста безпека, самооборона, права та межі самооборони. Індивідуальні та колективні дії під час терористичних актів.

Тема 3. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в установах і закладах освіти.

Охорона праці та безпеки життєдіяльності, як об'єкт управління. Управління охороною праці. Основні завдання щодо організації роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в органах управління освітою, установах та закладах освіти. Відповідальність за організація роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності.

Обов'язки посадових осіб та організація роботи з охорони праці і безпеки життєдіяльності в закладах освіти. Планування роботи з охорони праці і безпеки життєдіяльності: перспективне, поточне та оперативне. Посадові інструкції, установлення обов'язків, прав і відповідальності виробничо-технічних служб, посадових осіб і спеціалістів за виконання функцій і завдань у системі управління охороною праці, а також вимог з охорони праці.

Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час проведення науково-дослідної діяльності в закладах освіти.

Організація роботи з охорони праці під час адміністративно-гопударської діяльності в закладах освіти.

Матеріальне і моральне стимулювання роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Контроль за ефективністю функціонування системи управління охороною праці та безпеки життєдіяльності, виконанням працівниками своїх обов'язків, правил, норм та інструкцій з охорони праці, за станом охорони праці на робочих місцях, аудит охорони праці.

Приклади контролю безпечних умов праці. Світлова та звукова сигналізація. Запобіжні засоби, сигнальне фарбування. Знаки безпеки.

Порядок проведення розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу. Види діяльності під час освітнього процесу при яких у разі настання нещасного випадку проводиться розслідування. Обов'язки керівника закладу

освіти після одержання повідомлення про нещасний випадок. Повідомлення про нещасний випадок. Організація розслідування нещасного випадку. Робота комісії по розслідуванню нещасного випадку. Особливості проведення спеціального розслідування нещасного випадку. Матеріали розслідування, порядок обліку та звітність про нещасні випадки із здобувачами освіти.

Порядок проведення та реєстрації інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Тема 4. Вибухонебезпека виробництв і вибухозахист.

Стан та динаміка аварійності в світовій індустрії. Аналіз характерних значних промислових аварій, пов'язаних з викидами, вибухами та пожежами хімічних речовин. Загальні закономірності залежності масштабів руйнувань і тяжкості наслідків аварій від кількості, фізико-хімічних властивостей і параметрів паливних речовин, що використовуються у технологічній системі.

Основні положення Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки». Порядок ідентифікації та обліку об'єктів підвищеної небезпеки (далі-ОПН). Роль адміністрації та керівників підрозділів підприємств у виявленні небезпечного промислового устаткування, проведенні оцінки небезпечних промислових факторів, розробці планів ліквідації аварій та аварійно-рятувальних заходів, розробці заходів щодо підвищення рівня безпеки виробництва, організації навчання та протиаварійних тренувань персоналу. Формування звітів про стан безпеки праці, проведену протиаварійну роботу та про аварії, що сталися.

Оцінка рівня небезпеки об'єктів, установлення імовірності можливих аварій, установлення прийняттого ризику та розробка заходів щодо його зниження. Мета і методика виявлення небезпечних чинників виробничих аварій. Визначення пріоритетів. Прогнозування аварій на виробництві. Методики оцінки можливостей виникнення аварій під час здійснення окремих технологічних процесів. Повноваження місцевих органів виконавчої влади щодо регулювання життєдіяльності ОПН. Проведення інспекцій.

Основні положення Конвенції 174 від 2.06.1993 р Міжнародної організації праці «Про запобігання значним промисловим аваріям».

Особливості горіння та вибуху в апаратурі, виробничому приміщенні, неорганізованих газових викидів в незамкнутому просторі. Механізм горіння аерозолів.

Параметри і властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища; фактори, що характеризують небезпеку вибуху, ГОСТ 12.1.010-76 «Взрывобезопасность. Общие требования».

Локалізація та ліквідація аварій, захист персоналу від уражень, будинків і споруд від руйнування. Методи і послідовність локалізації та ліквідації аварій при різних схемах їх розвитку.

Тема 5. Електробезпека.

Статистичні відомості про стан виробничого електротравматизму. Основні причини та шляхи зниження його рівня.

Електричний струм, одиниці виміру струму, напруги, потужності, опору, частоти. Постійний та змінний струм, їх шкідлива дія на організм людини. Небезпечні величини

електроструму, напруги. Залежність дії електроструму на людину від тривалості дії, умов середовища, метеорологічних факторів, фізичного стану людини. Статична і наведена напруга. Дія електромагнітних полів, засоби захисту від них. Захисне заземлення і занулення, їх призначення.

Заходи безпеки при роботі з електрифікованим інструментом, переносними світильниками тощо.

Порядок навчання і перевірки знань посадових осіб, робітників з електробезпеки. Групи з електробезпеки.

Правила роботи на персональних комп'ютерах. Захист від статичної електрики.

Захист будівель та споруд від блискавки. Заходи щодо запобігання аваріям з електрообладнанням.

Тема 6. Пожежна безпека.

Основні нормативні документи, що регламентують роботу із забезпечення пожежної безпеки навчального закладу, установи, підприємства, організації Міністерства освіти і науки України: Кодекс цивільного захисту України, стандарти, будівельні норми та правила, Правила пожежної безпеки України, Правила пожежної безпеки для закладів, установ, організацій і підприємств Міністерства освіти і науки України та інше. Обов'язки керівника та інших посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки.

Порядок організації і роботи добровільної пожежної охорони. Обов'язки членів добровільної пожежної охорони щодо запобігання пожежам та їх гасіння. Пільги та заохочення, встановлені для них.

Кримінальна, адміністративна, матеріальна та дисциплінарна відповідальність громадян, посадових та юридичних осіб за порушення вимог пожежної безпеки.

Основні вимоги пожежної безпеки у будівлях і навчальних приміщеннях, при експлуатації електрообладнання, опалювальних приладів, систем вентиляції, при проведенні електрозварювальних, паяльних робіт.

Вимоги пожежної безпеки в кабінетах, аудиторіях, архівах, складських приміщеннях, у приміщеннях з масовим перебуванням людей.

Призначення та місцезнаходження засобів пожежогасіння, протипожежного інвентарю та правила їх використання.

Засоби зв'язку і сповіщення про пожежу, схеми евакуації у разі надзвичайних ситуацій. Порядок повідомлення про пожежу, розслідування та облік пожеж. Порядок повідомлення про пожежу Міністерству освіти і науки України.

Тема 7. Техногенна безпека.

Джерела небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Вимоги щодо дотримання техногенної безпеки.

Державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки. Способи здійснення державного нагляду (контролю).

Санкції за порушення вимог законодавства з питань техногенної та пожежної безпеки. Підстави для зупинення роботи підприємств, об'єктів, окремих виробництв.

Тема 8. Радіаційна безпека.

Забезпечення радіаційної безпеки.

Радіонукліди та їх характеристики. Іонізуючі випромінювання (рентгенівське). Джерела опромінювання людини. Радіаційний фон. Радіаційнонебезпечні об'єкти в Україні. Принципи і норми радіаційної безпеки.

Протирадіаційний захист населення. Індивідуальні і колективні засоби захисту від радіації. Правила поведінки людей на забруднених територіях. Профілактика радіаційних уражень. Запобігання накопиченню радіонуклідів в організмі. Служби радіаційної безпеки.

Тема 9. Безпека дорожнього руху

Правила дорожнього руху як правова основа дорожнього руху, що має створювати безпечні умови для всіх його учасників. Загальна структура і основні вимоги Правил дорожнього руху.

Обов'язки та права пішоходів і пасажирів. Порядок руху пішоходів за межами населених пунктів. Пішохідний перехід. Знаки дорожні та їх значення в загальній системі організації дорожнього руху, класифікація. Умови перевезення людей. Правила користування велосипедною доріжкою.

Рух транспорту і безпека пішоходів і пасажирів. Швидкість руху, дистанція і інтервал. Рух у житловій зоні. Переваги пішоходів при русі у житловій зоні.

Перевезення дітей. Небезпечні наслідки невиконання Правил перевезення дітей.

Порядок повідомлення органів управління освітою про дорожньо-транспортні пригоди. Відповідальність за порушення правил дорожнього руху.

Тема 10 Цивільний захист. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Класифікація надзвичайних ситуацій. Порядок класифікації надзвичайних ситуацій. Єдина державна система цивільного захисту. Функціональна підсистема цивільного захисту в галузі освіти.

Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Запобігання надзвичайним ситуаціям. Державне регулювання діяльності суб'єктів господарювання з питань цивільного захисту.

Засоби колективного та індивідуального захисту працівників та здобувачів освіти. План евакуації з приміщень і разі виникнення надзвичайної ситуації.

Тема 11. . Гігієна праці. Медичні огляди. Профілактика професійних захворювань і отруєнь.

Поняття гігієни праці та медицини праці. Основні положення законодавчих актів, що стосуються створення безпечних умов праці та збереження здоров'я працюючих.

Шкідливі фактори виробничого середовища і трудового процесу, їх гігієнічна оцінка. Критерії і показники умов праці (гігієнічна класифікація праці).

Атестація робочих місць за умовами праці.

Заходи щодо поліпшення умов праці та виробничого середовища. Особливості гігієни праці під час використання праці жінок та неповнолітніх. Санітарно-побутове забезпечення працівників.

Медичні огляди осіб, які працюють у важких та шкідливих умовах праці. Професійні захворювання (порядок розслідування, реєстрації та обліку профзахворювань, аналіз профзахворюваності, визначення придатності працівника до роботи. Основні принципи профілактики виникнення профзахворювань.

Тема 12. Профілактика травматизму невиробничого характеру. Травматизм у побуті.

Нещасні випадки невиробничого характеру (побутові травми, отруєння, ушкодження від дії механічних сил, падіння, утоплення, транспортні нещасні випадки тощо).

Запобігання травматизму невиробничого характеру в житлових та підсобних приміщеннях, на комунально-побутових, торгівельних об'єктах, присадибних ділянках, у місцях відпочинку та масового перебування людей.

Правила поведінки на водних об'єктах, у громадських місцях, під час проведення культурно-масових, оздоровчих, спортивних та інших заходах, при переміщенні повітряним, залізничним, морським, водним, автомобільним, міським транспортом та іншими видами транспортних засобів.

Профілактика травматизму у побуті: правила безпечного користування електропобутовими приладами, засобами побутової хімії, ліками, харчові отруєння тощо. Поняття тяжкі і легкі травми.

Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру. Повідомлення про нещасний випадок.

Тема 13. Психологія безпеки життєдіяльності.

Психологія безпеки життєдіяльності. Пристосування людини до навколишніх умов в процесі праці (почуття, сприймання, увага, пам'ять, уява, емоції) та їх вплив на безпеку праці. Аналіз понять «психологія безпеки», «безпека особистості» з точки зору психологічної науки. Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки працівників у професійній діяльності.

Фізіологічна та психологічна основа навчального та трудового процесу. Пристосування людини до навколишніх умов навчання і праці (промислова етика, ритм і темпи роботи, гімнастика, кімнати психологічного розвантаження) та їх вплив на) та їх вплив на безпеку праці.

Методи пропаганди та агітації з безпеки життєдіяльності. Посадові інструкції, встановлення обов'язків, прав і відповідальності за створення безпечних умов навчання та праці.

Тема 14. Охорона навколишнього середовища. Біологічна та екологічна безпека.

Охорона навколишнього середовища як комплекс заходів, спрямованих на збереження в необхідному об'ємі природної біоти на землі, що забезпечує стійкість навколишнього середовища.

Законодавчі акти з раціонального природокористування. Відповідальність керівників за порушення в галузі раціонального природокористування і охорони навколишнього середовища. Ресурсосберігаючі технології, екологічна експертиза. Забруднення атмосфери, води, земель та прогноз забруднення, науково-технічні проблеми природокористування. Очисні споруди. Безвідходні технології. Методи рекультивацийних робіт. Озеленення промислової зони.

Поняття і зміст екологічної безпеки. Об'єкти і суб'єкти екобезпеки. Поняття «навколишнє середовище» і «природне середовище». Ризики у природокористуванні, управління ризиками.

Якість життя-сукупність природних і соціальних умов, що забезпечують комплекс здоров'я людини-особистого та громадського.

Тема 15. Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку.

Стислі основи анатомії та фізіології людини. Поняття домедичної допомоги. Основні принципи надання першої домедичної допомоги і правильність, доцільність дій, швидкість, рішучість, спокій. Домедична допомога при кровотечі. Класифікація кровотечі. Основні види кровотечі, їх ознаки. Домедична допомога при капілярній кровотечі. Домедична допомога при артеріальній та венозній кровотечі. Засоби зупинки кровотечі. Зупинка кровотечі притискуванням пошкодженої судини до підлеглої кістки, максимальним згинанням кінцівки. Зупинка кровотечі за допомогою джгута чи джгута-закрутки.

Способи реанімації, підготовлення потерпілого до реанімації. Штучне дихання способом «з рота в рот» чи «з рота в ніс».

Непрямий (закритий) масаж серця. Домедична допомога при потопленні.

Види електротравм. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму. Термічна, електрична та біологічна дія електричного струму на організм людини. Правила надання першої допомоги потерпілим від ураження електричним струмом.

Домедична допомога при ударах. Струс головного мозку. Удари в області хребта. Синдром здавлювання. Перша допомога при вивихах і розтягненні зв'язок.

Домедична допомога при отруєнні газами. Симптоми отруєнь. Вплив різних речовин на організм людини і його наслідки.

Домедична допомога при пораненнях. Визначення та класифікація ран. Види перев'язувального матеріалу. Типи пов'язок. Правила накладання пов'язок.

Домедична допомога при переломах. Класифікація переломів. Правила накладання шин. Перша допомога при ушкодженні хребта та кісток тазу.

Опіки, їх класифікація. Домедична допомога при хімічних та термічних опіках, при опіку очей. Домедична допомога при тепловому та сонячному ударах.

Запобіжні заходи щодо попередження інфікування СНІДом під час надання домедичної допомоги потерпілим при нещасних випадках.